6 Οκτωβρίου 2008

Ενημέρωση πληρώματος της Εκκλησίας

/ Υπόθεση Μονής Βατοπαιδίου

Ε Ν Η Μ Ε Ρ Ω Σ Η

από την Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου Αγίου Όρους
Τρίτη 24-9 / 7 Οκτωβρίου 2008

Η Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, συναισθανόμενη την ευθύνη της έναντι τού ελληνικού λαού, τής ιστορίας της, της πνευματικής της παράδοσης και του πνευματικού και ηθικού κύρους της στην Ορθοδοξία και την ελληνική κοινωνία και λόγω της άδικης επίθεσης και του δημόσιου διασυρμού πού δέχεται από διάφορους παράγοντες, αναγκάζεται να ενημερώσει το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Εκκλησίας.

****

Η Εκκλησία δικαιούται να έχει περιουσία, όπως δέχθηκαν με πληθώρα αποφάσεών τους όχι μόνο ελληνικά δικαστήρια, αλλά και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην οποία προσέφυγαν Μονές της χώρας μας κατά του νόμου 1700/87. Κάθε Μονή με την κινητή και ακίνητη περιουσία της εξασφαλίζει τα τρέχοντα έξοδα σίτισης, φιλοξενίας, κτιριακών αναστηλώσεων, συντηρήσεων κειμηλίων, αλλά και μπορεί να επιτελεί ιεραποστολικό και φιλανθρωπικό έργο.

Η Μονή Βατοπαιδίου όπως φαίνεται ιστορικά ήταν ευλογημένη από την θεία Πρόνοια να επιτελεί διπλό ρόλο, να βιώνει τον ησυχασμό και να προσφέρει ιεραποστολικό έργο όχι μόνο εντός της ελληνικής επικράτειας, αλλά και εκτός αυτής. Μέσα στο διάβα των αιώνων αναδείχθηκε σε ορθόδοξο προμαχώνα, σε κάστρο της Ορθοδοξίας, του ασκητισμού, της θεολογίας, της ιεραποστολής, της ομολογίας και του μαρτυρίου, σε λαμπρό κοινόβιο του αγιότεκνου, πολύτεκνου και καλλίτεκνου Αγίου Όρους. Στην Μονή έζησαν την ησυχαστική ζωή πολλοί άγιοι της Εκκλησίας μας, όπως ο άγιος Γρηγόριος Παλαμάς, ο όσιος Νικόδημος ο Ησυχαστής, ο άγιος Φιλόθεος ο Κόκκινος μετέπειτα πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ο άγιος Σάββας ο διά Χριστόν Σαλός, αλλά και κάποιοι άλλοι πού ανέλαβαν σύμφωνα με το θέλημα του Θεού να μεταφέρουν την ακραιφνή Ορθόδοξη Παράδοση και εκτός Αγίου Όρους σε άλλα ορθόδοξα έθνη, όπως ο άγιος Σάββας Νεμάνια ο πρώτος αρχιεπίσκοπος των Σέρβων, ο άγιος Μάξιμος ο Γραικός ο φωτιστής των Ρώσων. Κατά την Τουρκοκρατία η Μονή ιδρύει το 1749 την

Αθωνιάδα Ακαδημία, από την οποία προήλθαν άγιες προσωπικότητες, όπως ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός ο ιεραπόστολος, ο άγιος Αθανάσιος ο Πάριος, ο ιερομάρτυς Αγάπιος, ο νεομάρτυς Αθανάσιος Κουλακιώτης και πολλοί διδάσκαλοι του Γένους. Η Μονή συμβάλλει στην επανίδρυση της Μεγάλης του Γένους Σχολής (στόν κατάλογο των ευεργετών-δωρητών αναγράφεται δεύτερη κατά σειρά μετά τον Πατριάρχη Ιωακείμ τον Β΄). Δίνει μεγάλες χορηγίες στο Εθνικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στην Θεολογική Σχολή της Χάλκης, στην Εκκλησιαστική Σχολή της Λευκωσίας (τό σημερινό Παγκύπριο Γυμνάσιο), στην Γεωργική Σχολή της Δράμας, αναλαμβάνει την ανέγερση στην Κωνσταντινούπολη της Σχολής των Γλωσσών, ενώ ενισχύει οικονομικά όλα τα Εκπαιδευτήρια του Ελληνικού Βασιλείου.

Αναγκαζόμαστε κάτω από τις παρούσες συνθήκες δυσφήμισης να μιλήσουμε για την ιεραποστολική και φιλανθρωπική δραστηριότητα της νέας αδελφότητας, παρόλο πού θα έπρεπε να αποκρυβεί, διότι έτσι ταιριάζει στο μοναχικό σχήμα, και θα έπρεπε οι επόμενες γενεές να αξιολογήσουν το έργο της. Κάθε χρόνο περίπου δύο εκατομμύρια ευρώ διατίθενται για υποτροφίες, βοήθεια σε φτωχές οικογένειες, αρρώστους και φυλακισμένους, κατασκηνώσεις και Ιδρύματα, εκκλησιαστικούς οργανισμούς στην Ελλάδα, Κύπρο, Ρωσία, Ρουμανία, Σερβία, Αφρική και σε μοναστήρια και εκκλησιαστικούς οργανισμούς στην Αμερική και σε πολλές επαρχίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Το πρώτο μεγάλο έργο είναι σε εξέλιξη: γηροκομείο προϋπολογισμού πέντε εκατομμυρίων ευρώ. Εκτός από την προσπάθεια αυτή, πρέπει να τονισθεί ότι το Βατοπαίδι έγινε κοινόβιο το 1990 και κλήθηκε να αναστηλώσει τα 35.000 τετρ. μέτρα του κτηριακού συγκροτήματος της Ιεράς Μονής πού χρονολογείται από τον 10ο αιώνα, έχει την ευθύνη για την αναστήλωση Ιερών Σκητών και Κελλιών πού ανήκουν στην Μονή τα οποία ανέρχονται σε άλλα 30.000 τετρ. μέτρα. Επίσης ανέλαβε να συντηρήσει και να διασώσει τα ανεκτίμητης πολιτιστικής και ιστορικής αξίας κειμήλια, την συντήρηση και ανάδειξη του ιστορικού περιβάλλοντος χώρου της Μονής, την παροχή δωρεάν φιλοξενίας και σίτισης 25.000 επισκεπτών κατ΄ έτος και των 150 εργατών της. Τα καθημερινά έξοδα σίτισης κυμαίνονται μεταξύ 4.000 και 5.000 ευρώ. Επίσης έναν άλλο τομέα προσφοράς της Μονής αποτελούν οι εκδόσεις ψυχωφελών κειμένων, θεολογικών και επιστημονικών συγγραμμάτων, η διοργάνωση διορθοδόξων θεολογικών Συνεδρίων για την προβολή της ορθοδόξου παραδόσεως και η έκδοση των πρακτικών τους.

Σχετικά τώρα με την ανταλλαγή της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλιμνίων εκτάσεών της η Μονή διά των εκπροσώπων της επιδίωξε και επιδιώκει, όπως έχει ευθύνη και καθήκον από τους κοινοβιακούς κανόνες, την προστασία των νομίμων δικαιωμάτων της, με νόμιμους τρόπους και διαφανείς διαδικασίες ενώπιον των θεσμοθετημένων οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου. Η Ιερά Μονή δεν έχει

συμμετοχή σε καμμία παράνομη συναλλαγή ή παράνομη πράξη.

Η κυριότητα της Μονής επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων και νησίδων αυτής είναι αδιαμφισβήτητη και νομικά πλήρως τεκμηριωμένη. Όλοι οι τίτλοι της Μονής στην λίμνη Βιστωνίδα αναγνωρίζονται παγίως από τα ελληνικά δικαστήρια ως τίτλοι κυριότητος. Οι τίτλοι έχουν επικυρωθεί στα χρυσόβουλλα των βυζαντινών αυτοκρατόρων Νικηφόρου Βοτανειάτη το 1080, Ανδρόνικου Παλαιολόγου του Γ’ το 1329, Ιωάννου Παλαιολόγου το 1357 και του Ηγεμόνος Ιωάννου Ούγγλεση το 1371. Στην συνέχεια οι Οθωμανοί κατακτητές σεβάστηκαν τα προνόμια της Εκκλησίας και των Ιερών Μονών. Με σειρά φιρμανίων των Σουλτάνων και τον «Αχτιναμέ», με τον οποίο ο Μωάμεθ ο Πορθητής χορήγησε στον Οικουμενικό Πατριάρχη Γεννάδιο Σχολάριο τα γνωστά σε όλους «Προνόμια» και διασφάλισε το αναπαλλοτρίωτο της εκκλησιαστικής περιουσίας, αναγνωρίστηκαν στις Μονές του Αγίου Όρους όλα τα προνόμια πού είχαν επί Βυζαντίου. Η κυριότητα της Ιεράς Μονής επί της λίμνης και της εν γένει περιοχής της, επιβεβαιώνεται και με συνοδικά έγγραφα και σιγίλλια των Πατριαρχών Κωνσταντινουπόλεως κατά τα έτη 1731, 1808, 1835, 1839, 1919. Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα της Μονής στην λίμνη Βιστωνίδα δεν ήταν ποτέ αντικείμενο της πολεμικής λείας πού περιήλθε στο Ελληνικό Δημόσιο. Αναγνωρίστηκαν και από το Οθωμανικό Δημόσιο και ουδέποτε περιήλθαν σε αυτό, όπως δεν περιήλθαν και στο Βουλγαρικό Δημόσιο. Ως εκ τούτου τα δικαιώματα αυτά παρέμειναν στην Μονή έως την απελευθέρωση του τόπου από τους κατακτητές. Τα δικαιώματα της Μονής επιβεβαιώνονται και από δυο γνωμοδοτήσεις των Καθηγητών της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1922 πού ήταν οι επιφανέστεροι εκπρόσωποι της νομικής επιστήμης στην Ελλάδα την εποχή εκείνη. Οι ανωτέρω τίτλοι, οι οποίοι εφαρμόστηκαν επί του εδάφους από τις αρμόδιες Κτηματικές Υπηρεσίες Ξάνθης και Ροδόπης, οδήγησαν απολύτως νόμιμα το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας να γνωμοδοτήσει ομοφώνως, με τέσσερις (4) γνωμοδοτήσεις του σε διαφορετικά χρονικά σημεία από το 1998 ώς το 2004, με διαφορετικές συνθέσεις και επί διαφορετικών Κυβερνήσεων, υπέρ της κυριότητος της Ιεράς Μονής. Θεωρούμε ότι οι δεκάδες Ανώτατοι Κρατικοί Λειτουργοί υψηλού κύρους, ήθους και γνώσεων (Υπουργοί προερχόμενοι και από τα δύο μεγάλα κόμματα, μέλη του Ανωτάτου Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, μέλη Ειδικών Γνωμοδοτικών Συμβουλίων, ειδήμονες Καθηγητές Πανεπιστημίων, Εισαγγελείς αλλά ακόμη και απλοί Δημόσιοι Υπάλληλοι) πού υπέγραψαν Γνωμοδοτήσεις και αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις δεν παραπλανήθησαν.

Η ανταλλαγή της λίμνης και της εν γένει περί αυτήν έκτασης με άλλα ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου ήταν επιλογή του Ελληνικού Δημοσίου και όχι της Ιεράς

Μονής. Η εκτίμηση της αξίας των προς ανταλλαγή εκτάσεων και της λίμνης ανατέθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο στο αρμόδιο θεσμοθετημένο όργανο, το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, πού είναι ανεξάρτητο και δεν ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, και έγινε με βάση τα διεθνή και ευρωπαϊκά εκτιμητικά πρότυπα, χωρίς συμμετοχή, επέμβαση ή δυνατότητα επέμβασης από την Ιερά Μονή.

Η Μονή Βατοπαιδίου, με επιστολή της στο αρμόδιο Υπουργείο έχει δηλώσει ότι, όχι μόνο δεν έχει οποιαδήποτε αντίρρηση, αλλά είναι έτοιμη, εφόσον αυτό επιθυμεί το Ελληνικό Δημόσιο, να επιστρέψει στο Δημόσιο όσα εκ των ακινήτων περιήλθαν σε αυτήν στο πλαίσιο των ανταλλαγών και δεν έχουν μεταβιβαστεί σε τρίτους, ανταλλασσόμενα με άλλα ισάξια ακίνητα πού το Ελληνικό Δημόσιο θα επιλέξει. Αν το Δημόσιο δεν επιθυμεί την ανταλλαγή, και πάλι η Ιερά Μονή δεν έχει αντίρρηση στην ανατροπή των ανωτέρω ανταλλαγών και την επιστροφή στην προτέρα, προ της ανταλλαγής κατάσταση, δηλαδή την επιστροφή στην Ιερά Μονή των ποσοστών της λιμνιαίας έκτασης Βιστωνίδας.

Η αμφισβήτηση των τίτλων της Ιεράς Μονής πλήττει ιδιοκτησιακά δικαιώματα πού εμπίπτουν στο πεδίο της συνταγματικής προστασίας της ιδιοκτησίας και των προστατευτικών της ιδιωτικής περιουσίας ρυθμίσεων του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Επιπλέον θέτει σε επικίνδυνη αμφισβήτηση το στηριζόμενο σε τίτλους από το Βυζάντιο και την Οθωμανική Περίοδο δικαιϊκό καθεστώς, πού ισχύει για την κυριότητα και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα σε αρκετές περιοχές της Ελλάδος, όπως τα Δωδεκάνησα και οι Κυκλάδες, δημιουργεί μεγάλη αναταραχή για τα ίδια δικαιώματα στις λεγόμενες «Νέες Χώρες», πού απελευθερώθηκαν με τους αγώνες του 1912 – 1913 και ύστερα, και θέτει εν αμφιβόλω την δυνατότητα διεκδίκησης της εκκλησιαστικής περιουσίας εκτός της ελληνικής επικράτειας (π.χ. διεκδικήσεις Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κ.λ.π.). Η αναζήτηση ευθυνών κατά των οργάνων του Δημοσίου για τις διαδικασίες πού ακολουθήθηκαν πλήττει επίσης σοβαρά την αρχή της προστασίας της εμπιστοσύνης των διοικουμένων και τα συμφέροντα των καλοπίστως συναλλασσομένων με το Ελληνικό Δημόσιο, όπως είναι η Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου και όσοι απέκτησαν στην συνέχεια δικαιώματα, εμπιστευόμενοι τις πράξεις του Ελληνικού Δημοσίου.

Οι μοναχοί ούτε ίδια συμφέροντα έχουν, ούτε συμφέροντα άλλων εξυπηρετούν. Είναι αυτονόητο αλλά πρέπει συνεχώς πλέον να το επισημαίνουμε ότι τόσο οι κοινοβιάτες μοναχοί, όσο και οι ηγούμενοι καμμία ιδιωτική περιουσία δεν διαθέτουν, οπότε σχετικοί ισχυρισμοί περί προσωπικών λογαριασμών είναι παντελώς αστήρικτοι και αδικαιολόγητοι. Η αποστολή του μοναχού είναι πνευματική και όλες οι σχέσεις του με τους ανθρώπους διέπονται από τις ορθόδοξες πατερικές αρχές της ανιδιοτέλειας και της ειλικρινούς αγάπης. Κάθε

προσκυνητής του Αγίου Όρους το αισθάνεται αυτό, γι’ αυτό καί, όπως οι ίδιοι μάς ομολογούν, αισθάνονται να είναι ενωμένοι με τους μοναχούς πιο πολύ από τους εξ αίματος συγγενείς τους, αισθάνονται το μοναστήρι σάν το σπίτι τους. Από το μοναστήρι παίρνουν εκείνη την πνευματική ζύμη και την μεταφέρουν στις οικογένειές τους και έτσι ευλογείται και αγιάζεται η οικογένεια, η κοινωνία, ο κόσμος. Το πρότυπο του μοναχού είναι ο άγιος. Στο Άγιον Όρος βιώνεται η αγιότητα. Το Άγιον Όρος είναι ο κατεξοχήν τόπος αγιότητος, πού δεν διέκοψε, από την στιγμή της ιδρύσεώς του ώς και σήμερα, την αποστολή του μέσα στην Εκκλησία και τον κόσμο. Η αποστολή αυτή είναι να δημιουργεί αγίους, να μεταλαμπαδεύει την ζώσα παράδοση της Ορθοδοξίας και την εμπειρία της θεώσεως στον άνθρωπο. Το Άγιον Όρος δίνει το πρότυπο αγιότητος για την κοινωνία, τον κόσμο, όσο και αν προσπαθούν μερικοί να υποβιβάσουν τον ρόλο του. Και είναι ποτέ δυνατόν αυτός πού έχει ως μοναδικό στόχο και σκοπό την απόκτηση του αγιασμού να βλάψει την κοινωνία; Το πρότυπο πού προσφέρει ο ορθόδοξος μοναχισμός και κατ’ επέκταση η Εκκλησία στην ανθρωπότητα είναι πολύ υψηλότερο από αυτό πού μπορεί να προσφέρει η πολιτεία. Δεν ομιλούμε απλά για έναν σωστό πολίτη, αλλά για έναν θεούμενο άνθρωπο, για έναν άγιο, ένα ολοκληρωμένο αιώνιο πρόσωπο κατά εικόνα του απολύτου αιωνίου προσώπου του Χριστού.

Οι υποσχέσεις των μοναχών ενώπιον του Θεού για ακτημοσύνη δεν αναιρούνται με τις οποιεσδήποτε συναλλαγές, γιατί δεν αποβλέπουν στην προσωπική τους ανάπαυση αλλά με θυσιαστική διάθεση επιτελούν το διακόνημα πού τους έταξε η θεία Πρόνοια. Πρέπει να διαχωρίσουμε σαφώς μεταξύ της ακτημοσύνης του κοινοβιάτου μοναχού και της περιουσίας της Μονής του. Και φυσικά πρέπει να διακρίνουμε μεταξύ των αναγκών πού έχει ένα αγιορείτικο κελλί, ένα ησυχαστήριο και της Μονής Βατοπαιδίου πού είναι σάν ένα μικρό χωριό 300 περίπου κατοίκων με τα ανάλογα οικήματα και τις καθημερινές δαπάνες. Οι Αγιορείτες μοναχοί είναι άμισθοι φρουροί και διάκονοι των ιερών αυτών χώρων, οι οποίοι δεν είναι μόνο πανορθόδοξα προσκυνήματα αλλά και μοναδικά ταμεία πολιτιστικής κληρονομιάς. Η προσπάθεια στέρησης της περιουσίας της Ιεράς Μονής αποβαίνει αποκλειστικά σε βάρος του κοινωφελούς, ιεραποστολικού και φιλανθρωπικού της έργου, καθώς επίσης και της προσπάθειάς της να διατηρήσει την πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά και αυτονομία της.

Πολλοί φιλόχριστοι προσκυνητές αναρωτιούνται αν όλος αυτός ο σάλος εναντίον της Μονής έχει επηρεάσει τους ρυθμούς της ζωής των πατέρων και έχει προκαλέσει αναστάτωση στην Μονή. Όταν επισκέπτονται το μοναστήρι όμως, διαπιστώνουν «ιδίοις όμμασιν» ότι τίποτε δεν έχει αλλάξει, δεν διακρίνουν καμμία ανησυχία στους πατέρες και στον Ηγούμενο της Μονής για τις μελλοντικές

εξελίξεις της υπόθεσης των ανταλλαγών. Οι ακολουθίες τελούνται, όπως συνήθως, κατανυκτικά, τα διακονήματα με υπακοή και προσευχή και στο κελλί η ευχή και η ανάγνωση, όλα εν ειρήνη και με την ενότητα της πίστεως. Αυτό όμως πού ίσως κυριαρχεί είναι η προσευχή. Αυτή την περίοδο η προσευχή έχει αυξηθεί· έχει πάρει μία μορφή «κραυγής ισχυράς» (Εβρ. 5,7). Η «παθητική» αυτή αντίδραση –μέ προσευχή και ανάθεση των πάντων στα χέρια του Θεού– στα όσα λέγονται και γράφονται δεν κατανοείται εύκολα από αυτούς πού δεν γνωρίζουν το πνεύμα της ορθόδοξης πνευματικής ζωής και δή της μοναστικής. Αναπαύει όμως και ενθαρρύνει τους αγωνιζόμενους χριστιανούς, οι οποίοι καταλαβαίνουν περισσότερα από την σιωπή της Μονής σε αντίθεση με την ψευδολόγο και συκοφαντική φλυαρία πού επικρατεί.

Ο λόγος της στάσης αυτής, η οποία αποτελεί στάση ζωής, είναι από τη μια η απόλυτη εμπιστοσύνη των πατέρων της Μονής στην πατρική Πρόνοια του Θεού και από την άλλη η ανάπαυση πού πρόερχεται από την ακατάκριτη συνείδηση. Ανάπαυση πού προέρχεται από την βεβαιότητα ότι όλες οι διαδικασίες των ανταλλαγών, αλλά και οποιαδήποτε άλλη διαδικασία μέχρι σήμερα, έγιναν με διαφάνεια και πλήρη νομιμότητα.

Ο Ηγούμενος και οι πατέρες της Μονής επιμένουν να βλέπουν το όλο θέμα υπό πνευματικό πρίσμα, παρότι εμπλέκονται στην υπόθεση πολλά και ποικίλα συμφέροντα.

Η αδελφότητα της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου είναι πεπεισμένη εν Χριστώ για τα δίκαιά της. Τώρα αν κάποιοι θέλουν να πλήξουν τις αξίες της Ορθοδοξίας, του μοναχισμού και του Αγίου Όρους, την αξία των πολιτικών του τόπου μας, των Ανωτάτων Κρατικών Λειτουργών, καθώς και την εμπιστοσύνη των πολιτών απέναντι στην Δημόσια Διοίκηση και στους θεσμούς της χώρας μας, αυτό θα το κρίνει η ιστορία και ο χρόνος.

Εκ της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου

Πηγή: zoiforos.gr